

אור הפרשה

יור"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

לי כסלו תש"פ • גליון 98 • פרשת מקץ

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
17:44	17:22	16:21	תל אביב
17:50	17:26	16:20	ירושלים
17:41	17:19	16:19	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש התיבה והמוסדות

רגע לפני הסוף

מדוע דוקא עכשיו שעם ישראל חוזר לארץ הקודש מתגברים הנסיונות?

ימי החנוכה

אנו עומדים בעיצומם של הימים המוארים, ימי החנוכה. בכל ערב מחדש, נרגשים ומאשרים אנו מעלים את השלהבת הקטנה בנרות החנוכה, נותנים ללהבה הנצחית של עם ישראל לרצד מול עינינו, ולספר בדממה שקטה אך בחום נעים את סיפורו הנצחי של עם ישראל, שהצליח להילחם ולהתגבר גם על היוונים ולנצח, להמשיך את מורשת עם ישראל.

בפתיחת 'ועל הניסים' אותה אנו אומרים בימים אלה, אנו מודים על הניסים ועל הפורקן, על הגבורות ועל התשועות, וגם על המלחמות. השאלה כמו זועקת מאליה - להודות על ניסים זה הגיוני, להודות על גבורות ותשועות זה מתבקש, אך להודות על מלחמות? מי הוא זה ואיזהו המודה על עצם קיומה של מלחמה? היתכן כי עצם המלחמה הוא דבר חיובי בכלל?

התשובה טמונה בהבנת מהות המלחמה, אותה מציב בפנינו בורא עולם. כשיהודי נשלח לשדה הקרב של החיים, להתמודדות מול היצר הרע מחד ותלאות החיים מאידך, והוא נדרש להישאר יהודי שמח ומאושר ומאמין ועושה את כל הדרוש ממנו - זה לא קורה כדי ליצור לו נקודת שבר, או מכשול ליפול בו. ההיפך - - -

רגעי הנסיון הם הזדמנות פז, בה בורא עולם נותן לנו את היכולת לפתוח את הלב שלנו, ולגלות בתוכו את האוצרות והעוצמות הטמונים בו. אלה רגעים מיוחדים, בהם אנו יכולים לעשות היכרות עם הכוחות הטמונים בנו הסמויים מעינינו בימי שגרה, וברגעי הנסיון הם כאן במלוא יפעתם והדרם, ומעניקים לנו את היכולת והכלים לעמוד ולהתמודד.

לפיכך, המלחמה שלנו משדרגת את החיבור עם בורא עולם ומחזקת את הקשר בינינו. העמידה בנסיון הופכת את הקשר שלנו לקדוש ברוך הוא לחזק ואיתן, כפי שמעולם לא היה קודם לכן. האין זו סיבה מספקת לצאת במחול של הודאה על המלחמה? הרי פשוט שנודה, נשבח ונשמח כי זכינו להילחם, ובכך לחזק את הקשר עם אבינו שבשמים!

הקב"ה לא נותן לי לקלל - בזה תצליח, תכשיל אותם! עשרים וארבע אלף איש מתו במגפה על דבר בנות מואב. בעגל הזהב, שעבדו עבודה זרה השקולה כנגד כל העבירות שבתורה, והיה זה עוד המלך במסיבו, תוך כדי מעמד הר סיני, מתו רק שלושת אלפים איש, ואילו כאן מתו פי שמונה! כל כך שונא ה' את חוסר הצניעות! והקב"ה אומר "כי תצא למלחמה וגו' ונשמרת מכל דבר רע, כי ד' אלוקיך מתהלך בקרב מחנך והיה מחנך קדוש, פן יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

אם אין קדושה, אם אין צניעות, הקב"ה לא בא לבית הזה! השכינה לא שורה שם! בית שיש בו מכשירי תועבה אין כניסה לבורא עולם ח"ו. מי שעורך חתונה שאיננה בגדרי הצניעות, הרי זה כתולה שלט אין כניסה לקב"ה. ח"ו. בית שיש בו קדושה וטהרה, השכינה שורה שם, הברכה שורה שם, האושר השמחה וחיי הנצח! איזה התרסקות חווה עם ישראל! המצב נורא ואיום!

אין אומה זו אומה אלא בתורתה, רק התורה עושה את האדם לאדם, ורק התורה היא תבלין ליצר הרע, וכמו שאומרים חז"ל: הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל **בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו** - יש תרופה ליצר הרע - תנא דבי ר' ישמעאל בני אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ שנא' הלא כה דברי כאש נאם ד' וכפטיש יפוצץ סלע.

אין תרופה אחרת! הסם המוות של היצר הרע זה התורה הקדושה! לשבור יצרים, לשנות הרגלים, להתגבר על נטיות הלב - רק באמצעות התורה הקדושה! אדם טובע בים, הוא זועק הצילו, בולע מים ושורד בקושי, תבוא עם מסוק ותשלח לו יהלומים זהב וכסף? זה יעזור לו? עם היהלומים הוא יטבע! תביא לו גזע עץ, הוא יחזיק בו ולא ירפהו! הוא לא יפנה את ליבו לשום דבר אחר, העולם דומה לים סוער, ים של בלבולים, ים של סכנות, אבל מי שמחזיק בתורה זוכה וניצל, גדול תלמוד תורה יותר מהצללת נפשות, הוא מחזיק את העץ בכל הכחות שלו, לא הוא מחזיק את העץ מחזיק אותו. התורה מחזיקה אותו שלא יתרוסק בטומאה. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

מסופר על ספינה ועליה אנשים נשים וטף, שהפליגה ממדינת הים לכיוון ארץ ישראל, ובדרך סופות וסערות מטלטלים את הספינה לכל רוח, גלים גבוהים פוערים את פיהם לשטפם, והאוויה חישה להשבר, מלבד זאת הם סובלים ממחלות ים מרעב וצמא, נלחמים עם שודדים פירטים, נאבקים עם כרישים צמאי דם, יעלו שמים ירדו תהומות נפשם ברעה תתמוגג, יחוגו וינועו כשכור וכל חכמתם תתבלע, והם נלחמים בחירוף נפש ובהקרבה עילאית, והם בס"ד שורדים את הנסיעה. רואים את חופי יפו מרחוק, ארץ הצבי משאת נפשם מול עיניהם, והנה בדקות האחרונות מגיע גל נורא ומוריד אותם למצולות!

כמה הכאב איום ונורא, סבלו כל כך, עיניהם כלות, והעומדים על החוף רואים אותם ואינם מאמינים למראה עיניהם, איכה אחר כל זאת, אבדו במצולות?!

ככה זה עם ישראל, הלכנו בגליות קרוב אלפיים שנה, סבלנו מהכשדים, מהיוונים, מהרומאים, מהנוצרים ומהמסולמים, ממסעי הצלב, נשרפנו באינקוויזיות, מעלילות דם, ממיטות משונות, גיטאות, גזירות שונות ומשונות, גירוש מארץ לארץ, השפלות ביזיונות רציחות והריגות, עם ישראל הלכו באש ובמים כדי לקיים את התורה הקדושה, כדי לשמור שבת, נשרפו נשחטו, בהקרבה עילאית.

והנה מגיעים לארץ ישראל, כבר נשמעים פעמי משיח, **ודוקא שם, על חוף התקוה, והנה, איזו התרסקות נוראה ואיומה!** קלקולים שלא שערום אבותינו, שפל המדרגה עד עמק הבכא, פרצו עלינו פרץ, בתי הסוהר מפוצצים, תלמידים עם אולרים בכיסים, ועוד מעשים משוקצים ומאוסים, הדרדרות נוראה ואיומה!

ועוד זאת הגענתנו, עם האיפונים והאינטרנט, שאפילו לומדי תורה התרסקו, כלי משחית שלא היה כמוהו מימות בריאת העולם. כמה הורים בוכים לי, על ילדה שהלכה לתומה לגינת השעשועים, וחזרה הרוסה לגמרי. אשה מירושלים בוכה לי, פעם אחת חברות או שכנות הביאו אייפון, וכל הבית נהרס.

ואני בטוח שעצירת הגשמים הפוקדת את ארץ ישראל בשנים האחרונות קשורה לטומאה הנוראה שפקדה אותנו. אלוקיהם של אלו שונא זימה, בלעם הרשע יודע דעת עליון, ברשעותו הוא מייעץ לבלק מלך מואב, לא תצליח במלחמה, לא הצלחת בקללות

* ניתן להקדיש לע"ג. לרופאה או להצלחה

כובת זמיות שותף כזיכוי תרביק?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

גמרא שחוללה היסטוריה

שהפנים רבי אשר בבנו, נותר מוטמע ופעיל גם לדור הבא, כשבנו של רבי לייב - הגאון רבי אברהם קלמנוביץ' זצ"ל, ניצל מהתופת בשואה האיומה, והקים עולה של תורה: הוא ייסד את ישיבת מיר בארצות הברית, והקים גם רשת תלמודי תורה בצפון אפריקה. אף שלא ראה את סבו, כח אהבת התורה שלו - הונחל בדמו, והמשיך לדורות קדימה, ולמפעלי תורה אדירים!

ולימים, היה רבי אברהם מספר סיפור זה בדמעות, כשהוא אומר לשומעי לקחו בהתרגשות: 'כסבורים אתם שהכוחות להעמדת התורה הם שלי? - לא ולא! אין זה אלא כח של גמרא בבא מציעא אחת, שנושאת בתוכה ערכי אהבת התורה שהטמיעו בי אבי וסבי, והגמרא היא המעידה על מסירותם הרבה למען גידול ילדיהם לתורה, שהותירה חותם לדורות!'

כי כדי לגדל בנים לתורה, כדי לזכות לרוות נחת יהודית טהורה, כדי לראות דור ישרים מבורך שעושה רצון ה' - דרושה התמסרות, דרושה דוגמא אישית, צריכים ההורים להיות מוכנים להשליך את היקר להם מכל מנגד, כדי לספק לבנם את היכולת המקסימלית והמיטבית לצמיחתו ופריחתו.

כי הילדים מבינים ממה שהם רואים, חווים ומרגישים, הרבה יותר ממה שמסבירים להם... מה שהם חווים בבית הוריהם, מה שהם רואים בעיניהם וחשים כי הוא חשוב ונעלה, קריטי ויקר - זה מה שיעבור לדור הבא שלהם, זה מה שיוביל אותם ויקדם אותם. אפשר להסביר להם הרבה דברים, אך מה שייטמע בהם - זה רק מה שהם ירגישו, יחוו, יבחינו לפי הדוגמא האישית שלפניהם!

הבה נאמץ את המסר, להקדיש את מירב ומיטב כוחותינו, להיות מוכנים להקריב את כל היקר לנו, למען ילדינו, לחנכם ולגדלם לתורה ומצוות. כך נזכה לרוות נחת יהודית, כך נזכה לגדל דורות ישרים ומבורכים!

רבי אשר קלמנוביץ' בחיור. 'הלא הגענו אמש למסקנה שאין לנו יכולת לרכוש גמרא. בלילה חשבתי על רעיון מבריק, להפתיע אותך ולרכוש גמרא בכוחות עצמי... אך מנין לך היכולת לרכוש גמרא?' - שאל בפליאה בלתי מוסתרת...

'אתה יודע', אמרה האשה, 'שכשהייתי כלה, קיבלתי מחמותי - אימך מתנה, צעיף משי יוקרתי בגווני ארגמן ותכלת. זו היתה מתנה יקרה במיוחד, שוויה הכספי גבוה מאוד, וערכה הרגשי - גבוה עוד יותר. הן היא מתנה המעידה על ההערכה הרבה לכלה החדשה!'

כשעיניה מתלחחות בדמעות התרגשות, הוסיפה: 'לכן, עקב ערכה הרגשי הרב, מעולם לא הסכנתי למוכרה, למרות העוני הרב בו אנו שרויים. אבל אמש, כשנגדה שנתי כיצד נמצא מקור למימון הגמרא, החלטתי שזהו הרגע. המתנה הרגשית והאהובה עלי ביותר, תימכר כדי להעניק לבני את הגמרא הראשונה בחייו, להעניק לו את המדרגה הראשונה בסולם העולה בית א-ל!'

'וגם אני עשיתי כך', החזיר רבי אשר ואמר, 'כשנדדה שנתי בלילה, חשבתי כי זהו הרגע למכור את שעון הזהב היקר שקיבלתי מחמי - אביך. שעון הזהב נמכר הבוקר, כדי לייצר ממנו זהב אמיתי - להביא ללייבל'ה גמרא לתחילת לימודו. נכון, ששעון זה הוא כמו אוצר של התרגשות וגעגוע עבורי לימי עלומי, אך כל אשר לאיש יתן בעד גידול בניו לתורה!' - פסק את פסוקו...

"המוכר עמד נדהם לנוכח מפועי הרגש שפרצו מבני הזוג, והעובדה כי הסכימו למכור את אוצרותיהם..."

המוכר עמד נדהם לנוכח מפועי הרגש שפרצו מבני הזוג, והעובדה כי הסכימו למכור את אוצרותיהם האישיים היקרים ביותר, כדי לספק לבנם גמרא... שעה ארוכה התווכחו למי מגיעה הזכות לרכוש את הגמרא מכספו, עד שהתפשרו כי כל אחד ישלם חצי. עתה שבו בני הזוג לביתם, לשלוח את לייבל'ה לתלמודו כשהגמרא החדשה חבוקה בידיהם...

הסיפור כולו, מופת של מסירות למען תורת הילדים, התרחש לפני קרוב למאתיים שנה, אך יש לו המשך - - -

לייבל'ה זה, גדל והפך לגאון בשם רבי אהרן אריה לייב קלמנוביץ' זצ"ל. כח אהבת התורה

היה זה לפני כ-200 שנה, בשעת אחר הצהריים שקטה, בבית משפחת קלמנוביץ' ברוסיה הרחוקה. כמדי יום, שב לייבל'ה מבית תלמודו, אלא שהיום, יותר מכל יום אחר, עיניו נוצצות, מבטו מאושר, ידי רוטטות בהתרגשות. 'מחר אנו מתחילים ללמוד גמרא' - הכריז בארשת חשיבות, 'המלמד ביקש שנביא גמרא בבא מציעא לחיידר' - שאג בשמחה עצומה... 'שישו ושמחו בשמחת תורה' - החל לרקוד בהתלהבות, כשאחיו ואחיותיו מצטרפים לריקוד הנלהב...

כשהערב ירד, נערכה התייעצות חירום בין ההורים. הן הם חיים בעוני מחפיה, מזונם מינימלי, אין להם פרוטה אחת מיותרת... ועתה ניצבת לפתחם בעיה קריטית אחת ויחידה: מנין מגייסים כסף לרכוש ללייבל'ה גמרא? כסף מנלן? אלא ששעות התייעצות הארוכות לא הניבו פרי. באנחה כבידה עלו ההורים על יצועם, מקוים שעד שיאיר השחר יגיע אור בקצה המנהרה, יגיע מקור למימון הגמרא...

אלא שהם התקשו להירדם, מוחם טרוך, מחשבתם עסוקה, הכל סביב הצורך להשיג ללייבל'ה גמרא... רק בשעת לילה מאוחרת נצנצה הברקה במוחה של האם והיא נרדמה בשלווה, ממתינה כבר לשעות הבוקר. כשהשחר החל לעלות, השכימה קום ויצאה בריצה מהבית, לבצע את הרעיון שעלה במוחה...

בשעה שמונה בדיוק, ברגע פתיחת חנות הספרים, כבר עמדה בשעריו ונכנסה פנימה. 'גמרא בבא מציעא בבקשה' אמרה לר' זלמן המוכר, והוסיפה בעיניים נוצצות: 'הכי חדשה, הכי יפה. זה ללייבל'ה שלי שמתחיל היום גמ...' - - -

היא עצרה באמצע המילה, המומה ונדהמת. ליד המוכר, עמד לא אחר מאשר - - - בעלה! מונה את הכסף לידי של המוכר, ומחזיק גמרא בבא מציעא בידו...

'רגע, רגע... מה קורה כאן?' - שאלה בתדהמה. 'אתה כאן, כל כך מוקדם? באת לרכוש את הגמרא בשביל לייבל'ה? תכננתי להפתיע אותך ולרכוש את הגמרא בעצמי... רגע, מנין לך כסף?!' - ירתה את שאלותיה המתפלאות ברצף, מבולבלת ונדהמת.

'ומנין לך הכסף?' - השיב בשאלה הגאון

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

קבעת עיתים לתורה?

נפתחה ססגרת ליסודי ערב עבור בוגרי ישיבת העמלים לפתוסתם בדיפוק חפרים ובאווירת פיזותת

ימים א' - ה' בישיבת 'אור דוד'
רחוב המכבים 108 בני ברק (ליד קניון אילון)

לפרטים נוספים חייגו: 050-415-90-59

מדריך לחיים הרב אהרון פרידמן

בין רגשי נחיתות לביטחון עצמי

בדרך כלל, חוסר ביטחון עצמי בא לידי ביטוי בהימנעות מעשייה, בחוסר אומץ לעשות דבר שבעבר נכשל בו, או בחוסר תעוזה לעשות דבר שיש חשש קל שלא יצליחו בו. רגשי נחיתות לעומת זאת הם תוצאה של פרשנות ומשמעות שהסובל מחוסר ביטחון עצמי נתן לאירועים שקרו עמו או לנתון מסוים שיש או שאין בו הפרשנות והמשמעות האלה הן שגורמות לו ליפול ברוחו ולאבד את האמון בעצמו.

ככלל, רגשי נחיתות תמיד מבוססים על חוויה סובייקטיבית (אישית), על הדרך המיוחדת שבה קלט והבין הפרט את מה שקרה עמו. בדרך כלל מדובר בחוויה קיצונית באופייה ובמסקנות אישיות גורפות. צורת הניתוח שלנו תמיד מבוססת על הדרך שלימדו אותנו (או שלמדנו בעצמנו) לחשוב ולפרש אירועים, והיא נעשית על ידי שימוש בהנחות ובעצמות קודמות שרכשנו בעבר, כפי שנראה בהמשך.

אף שביטחון עצמי ורגשי נחיתות הם שני מושגים שונים, מידת השפעתם זה על זה אדירה.

בדרך כלל, מי שסובל מרגשי נחיתות סובל גם מביטחון עצמי נמוך, שכן בגלל רגשי הנחיתות הוא נמנע מעשייה שיש בה סיכון ללעג וכן אינו מוכן להסתכן בדחייה, וממילא הוא מעדיף להימנע בכל פעם שיש סיכוי שידחו אותו או שיזלזלו בו.

פרשת שבוע הרב צה ויאה

פרשת מקץ

אנו נמצאים בעיצומם של ימי החנוכה הקדושים, ימים של אורה ושמחה ימים שבהם מתרוממת ומתעלה אמונתנו בקב"ה שנאמר "גם כי אלך בגיא צלמוות, לא אירא רע כי אתה עמדי", מעטים מול רבים, חזקים מול חלשים, ראינו את ידו החזקה ואת רחמיו המרובים של הקב"ה, שלא קצרה ידו מלהושיע שנאמר "יענך ה' ביום צרה", ועלינו מוטלת האחריות להתחזק מימי החנוכה באמונה חזקה שאין ייאוש בעולם.. נתבונן בפרשתנו על יוסף הצדיק שאחיו שנאו אותו, מכרו אותו לישמעאלים, משם נמכר לעבד לבית פוטיפר אחרי שנה נזרק לבית האסורים למשך עשר שנים... והניסיון הגדול היה שלפני יציאתו לחופשי הוסיפו ליוסף הצדיק עוד שנתיים בבית האסורים וחיו משמיים ליראות כיצד יעבור את הניסיון וכמובן שיוסף הצדיק משמח את עצמו ומתחזק באמונתו שהכל לטובה ומכח אמונתו קיבל ישועתו ויצא מאפלה לאורה ככתוב "ויריצוהו מן הבור" ומדוע כתוב בלשון מרובה ולא בלשון הוצאה ללמדנו שאין הקב"ה חפץ שילדיו יסבלו שנייה יותר ממה שנקבע לכן כתוב "ויריצוהו מן הבור".

פרשתנו מתחילה בפסוק "ויהי מקץ שנתיים ימים" ופרש רש"י הקדוש "מקץ לשון סוף", ופרשו חז"ל

לעומת זאת, מי שסובל מחוסר ביטחון עצמי, לא בהכרח סובל גם מרגשי נחיתות. הנה כמה דוגמאות שכיחות להמחשת הרעיון:

אברהם אהב להיות שליח ציבור במניין הקבוע שבו התפלל, עד שפעם אחת, באמצע חזרת הש"ץ, הוא התבלבל ושכח לאן הגיע. מאז איבד את הביטחון העצמי והתחיל לחשוש ששוב טעה. בגלל הפחד שלו מביזיונות, הוא איבד את הביטחון העצמי שלו, ומאז הוא נמנע מלגשת להתפלל לפני העמוד.

לאה היא נערה מוכשרת שלמדה לנגן בחליל צד, אבל היא לא מעזיה להופיע בבית ספרה ולנגן בפני אחרות, בגלל החשש שהיא תסתבך ותיכשל. אף שהיא מודעת לכישרונותיה ולמעלותיה, וכל מכרותיה מעריכות אותה, היא אינה מוכנה להסתכן ולעמוד למבחן ציבורי.

יצחק הזמין לביתו סייד. עבודתו של הסייד לא השביעה את רצונו של יצחק, אבל הוא לא העז להעיר לו. הוא חשש לגרום לו אי נעימות, ועל כן לא אמר לו דבר. יצחק אינו סובל מרגשי נחיתות, והוא מרגיש מצוין עם עצמו, אבל לדבריו, מאז הוא זוכר את עצמו לא העז להתעמת עם אנשים, אף כשהיה משוכנע שהצדק עמו.

ובכל זאת, בעקיפין, חוסר ביטחון עצמי עלול להשפיע על פיתוח רגשי נחיתות. זאת כאשר האדם מפרש את חוסר ביטחונו העצמי כחיסרון וכפגם שמעיד על היותו נחות ופחות מאחרים. כמו כן, לפעמים ההרגשה הרעה שמעורר בו חוסר הביטחון העצמי, מביאה אותו לכעוס על עצמו ולשנוא את עצמו על שאינו מצליח להתגבר, ובעקבות זאת מתחזקים רגשי הנחיתות שכבר קיימים בו.

לאחר שביארנו את המושגים 'ביטחון עצמי' ו'רגשי נחיתות' נבאר שבוע הבא את המושג 'הערכה עצמית'.

למאמרים נוספים של הרב אהרון פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

מקץ פרושו "קץ שם לחושך" הכוונה שכל ניסיון שמגיע לאדם קבע הקב"ה את יומו לעזוב, וע"י האמונה שהכל מאת השי"ת ומאמין בטוב הקרוב בכך מקרב האדם את ישועתו.

מספר הרב יגאל כהן שליט"א על הזמן שאמו הייתה בבית החולים במצב בריאותי קשה מאוד, כמובן שהרופאים בדיבורם מחלישים את אמונתו של האדם וכנגד צריך האדם להתחזק ולהאמין שאין רפואתנו תלויה בידי הרופאים אלא הם שליחים נאמנים של הקב"ה שהוא "רופא כל בשר ומפליא לעשות", ובאמונה זו התחזק הרב וסיפר שע"י האמונה ראה נפלאות במצבה הבריאותי של אמו, עד שהתחיל הרב לחשוב מה יעשה אם חלילה יקרה הגרוע מכל ושערותיו ארוכות מהרגיל ועוד אחרי הפטירה אסור להסתפר חודש שלם.. הזמין הרב את חברו שיספר אותו, הבין הרב שע"י מעשה זה הראה לקב"ה שהוא לא מאמין מספיק בישועה, וכך היה אחרי התספורת קרה הגרוע מכל ל"ע רח"ל.

מכאן נלמד לא לאבד את תקוותנו לעולם, לחשוב מחשבות טובות ולדעת שלפני שירדה ה"בעיה" לעולם המציא לה כבר הקב"ה את הפתרון, כשם שמעט מן האור מנרש הרבה מן החושך כך עלינו להאיר את מצבנו לשמוח מחצי הכוס המלאה ולא להשתקע בחסרונות שלנו, לדעת שהקב"ה מסתכל ומשגיח עלינו תמיד וביותר בשעת ניסיון לראות כיצד נעבור אותו, הפתרון לשעת הניסיון נמצא בכל יום למול עיננו.. במהלך 24 שעות היממה החושך החזק ביותר מגיע בשניות שלפני הזריחה, ללמדנו שבמצב שנראה לנו שחשוך מהמצב שלנו אין, אז אנחנו קרובים ביותר לזריחה.

הרב צה ויאה מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

הלכות ומנהגים הרב רועי גנון

חנוכה בערב שבת

א. טוב ונכון שבערב שבת חנוכה יתפלל מנחה ורק אחר כך ידליק נרות חנוכה, והטעם בזה מפני שתפילת מנחה נתקנה כנגד תמיד של בין הערבים ונר חנוכה הוא זכר לנס שנעשה במנורת בית המקדש שהיו מדליקים אותה לאחר קורבן התמיד של בין הערבים.

ב. כל זה דווקא לכתחילה היכא דאפשר להתפלל ורק אז להדליק נרות חנוכה, אולם אם אינו מוצא מנין מוקדם אין להתפלל ביחידות בשביל דבר זה, אלא ידליק נרות חנוכה ורק אז ילך ויתפלל מנחה עם הציבור, שכן תפילה בציבור ערכה גדול מאוד.

ג. בערב שבת חנוכה אין להקדים ולהדליק את נרות החנוכה הרבה לפני כניסת השבת, אלא מדליקים את נרות החנוכה עם נרות השבת.

ד. יש להקדים ולהדליק קודם את נרות החנוכה ורק אז להדליק את נרות השבת, ואם הזמן מצומצם וכבר קרוב הזמן של שקיעת החמה יכולה האישה להדליק נרות השבת מיד לאחר שהדליק הבעל את הנר הראשון של החנוכה אע"פ שהבעל ממשיך להדליק את שאר נרות החנוכה.

ה. אם טעו והדליקו נרות השבת לפני נרות החנוכה, לפי מנהג הספרדים ועדות המזרח אין בזה שום בעיה ואפשר להדליק את נרות החנוכה, כיוון שמעיקר הדין אין האישה מקבלת שבת בהדלקת הנרות (וטוב שתתנה פעם אחת בשנה שהיא מקבלת לא מקבלת שבת בהדלקת הנרות), ולמנהג האשכנזים שמקבלים שבת בהדלקת הנרות אין לאישה להדליק נרות חנוכה אלא אדם אחר ידליק את הנרות.

ו. יש לתת בערב שבת חנוכה הרבה שמן בנרות חנוכה וכן אותם שמדליקים בנרות שעה יש לתת נרות שדולקים הרבה זמן יותר מחצי שעה, מכיוון שהשיעור שהנרות חנוכה צריכים לדלוק הוא חצי שעה מצאת הכוכבים, ובערב שבת מדליקים כעשרים דקות לפני שקיעת החמה, ולכן יש לתת כמות שמן אי נר שיספיקו לדלוק, ואם אין לו אפילו כמות שמן לנר אחד שידלוק עד כחצי שעה אחר צאת הכוכבים או מי שמדליק בנרות ואין לו נר אחד גדול שיספיק לדלוק עד כחצי שעה אחר צאת הכוכבים ידליק את נרות החנוכה בלי ברכה.

ז. בנרות חנוכה יש לנו כלל "הדלקה עושה מצוה" היינו שעיקר המצוה הוא מעשה ההדלקה, ולכן אם הדליק את נרות החנוכה ואחר כך מיד כבו הנרות אין צריך לחזור ולהדליק את הנרות מחדש, שהרי עצם זה שהדליק את נרות החנוכה יצא ידי חובה, אולם מצוה מן המובחר לחזור ולהדליק

את הנרות אם כבו בתוך החצי שעה לאחר הדלקתו, ולא יברך על ההדלקה השנייה, ולכן אם בערב שבת כבו הנרות קודם שקיעת החמה אין צריך מן הדין לחזור ולהדליק את הנרות, ומכל מקום טוב להחמיר ולחזור ולהדליקם בלא ברכה, אבל אם כבו סמוך ממש לשקיעת החמה אין לחזור ולהדליקם מפני שיש חשש שכבר נכנס שבת ואין להדליק אש בבין השמשות.

ח. במוצאי שבת בבית הכנסת יש להדליק קודם נרות החנוכה ורק אז עושים הבדלה כדי לאחר את יציאת השבת כמה שיותר (ואע"פ שהמדליק את נרות החנוכה הוא מדליק אש ובכך הוציא שבת, מכל מקום שאר הציבור אינם יוצאים ידי חובה בהדלקה בבית הכנסת ולכן עדיין נשארים בקדושת שבת), וגם יש בזה יותר פירסומי ניסא שכן אם ידליקו לאחר ההבדלה הרי הציבור ילכו לבתייהם ובכך מתמעטת פרסום הנס, אולם בביתו של כל אדם יש לעשות קודם ההבדלה ורק אחר כך ידליק נרות החנוכה, כיוון שתדיר ואינו תדיר, תדיר קודם. לכך הבדלה היא תדירה טפי וקודם לנרות חנוכה (ואין כאן פרסום הנס וכן אין שייך כאן לאחר יציאת השבת שכן שמדליק נרות החנוכה הרי הוא מוציא שבת, ולכן הבדלה קודמת).

ט. מי שמחמיר ומוציא שבת כדעת רבנו תם יש לו גם במוצאי שבת חנוכה לעשות כן, וידליק שבת רק לאחר שיצא זמן שבת לפי רבנו תם.

זאת חנוכה

א. אם נשאר השמן ביום השמיני (וכן בשאר הימים) עושה מדורה ושרוף את השמן בפני עצמו, והוא הדין לפתילות החנוכה שאסור לזרוקן אלא עושה מדורה ושרופם (ויש כאלו שמניחים אותם עד שריפת החמץ ושרופים ביחד עם החמץ), וכל מה שכתבנו בשמן זה דווקא שכבו הנרות בתוך החצי שעה ונשאר השמן, אבל אם כבר דלקו הנרות חצי שעה ונותר השמן בנרות אין צריך לשרוף את השמן, ומותר להשתמש בו לשאר דברים, ויש אומרים שאדם שנותן בסתם את השמן (בלי לפרש את כוונתו) אז נאסר כל השמן ששם לצורך הדלקת הנרות ואפילו אחר שדלקו הנרות חצי שעה, ומעיקר הדין הלכה שאחר שעבר זמן של החצי שעה אם נותר שמן מותר להשתמש, אולם טוב להחמיר ולחוש לדעת היש אומרים שכתבנו ולכן יתנה בפירוש שאינו מקצה השמן למצות נרות החנוכה אלא רק כשיעור המצוה (היינו חצי שעה) ואז אם נשאר שמן אחר החצי שעה רשאי לכוילי עלמא להשתמש בו לשאר דברים.

ב. בקבוק השמן ששפך ממנו לנרות החנוכה בוודאי מותר להשתמש בו לצורך דברים של חול ואין צריך להחמיר בו כלל.

להלכות נוספות של הרב רועי גנון
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

מזל טוב!
לא זכית בלוטו...

ספור נפלא שספרו הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, ספור שספר לו בנו של בעל המעשה עצמו. וכך מספר הבן: אבי הנו אב להרבה ילדים, חתן את חלקם, ועדין עומדים לפניו עוד מבניו לחתנם, וכבר בשלב זה היה במצב של חובות, גמח"ס מחתנות קודמות, ומה היא בחתנות הבאות - לא היתה לו לכך שום עצה.

לשם השתדלות, היה נוהג אבי לקנות כרטיס הגרלה מדי פעם. יום חמישי אחד, בהסתכלו במספר הזוכה מתבשר האבא בבשורה המרנינה ביותר לבעיתו... זכית בהגרלה... בכמה מיליוני שקלים... תארו לעצמכם איזו שמחה היתה באותו יום חמישי, ששי, שבת... איזו שבת שמחה, מלבד אשר מלאנו את הבית במאכלים דשנים ובמתקתים "על החשבון", ההתבוננות בישועת ה' הודיה לה', שירה, זמרה, עשתה לנו את השבת לשבת של התרוממות הנפש ועריגה לאלקים המושיע, המיטיב, הרחמן...

ביום ראשון מתברר שקרתה טעות... לא האבא היה הזוכה אלא מישהו אחר...

מה היה חש אדם מן השגרה? חשך, אכזבה, ואולי אף היה נוטל כדורי הרגעה, והנה רואה אני את אבי שהנו בשלות נפש, רגע והשקט, וכאלו לא ארע דבר, לפלא היה הדבר בעיני, ושאלתי: אבא, היאך הנך "בולע" אכזבה מרה שכזו בשלחה וברגע וכאלו לא היה כלום?

וכך השיב לי אבי כיהודי מאמין: שמע בני, ידוע מחו"ל, שאחד מהחסידים הגדולים של הבורא הוא שכאשר נגזר על האדם חלי או מות, ממיר לו הקדוש ברוך הוא ענש זה באבוד ממנו, וכמובא בחו"ל: אין הקדוש ברוך הוא פוגע בנפשות תחלה, ועוד אמרו: לעני הקדוש ברוך הוא נוטל את תרנגולתו ולעשיר את שורו, ועוד מהספור הידוע עם אליהו הנביא ורבי יהושע בן לוי שהתארחו אצל בעל הבית אחד שארחהו בכל הכבוד והמסירות, ולמחרת כאשר נפרדו ממנו הרג אליהו הנביא את בהמתו של מארחו כדי לבטל גזרה קשה שנגזרה על אשתו שתמות.

ובכן, בני, מה עושה הקדוש ברוך הוא כאשר נגזר על האדם מיתה, ואין לו ממון לכפר נפש? אדם זה עני, בעל חוב, ואין בידו ממון שיטלו הקדוש ברוך הוא כדי לכפר על נפשו, ובכן מה עושה הקדוש ברוך הוא במצב כזה? הכי בשביל שאין לזה ממון יטל הבורא נשמתו או נשמת אחד מקרוביו, מה אשם הוא שאין לו ממון לטלו ממנו ככפר? ובכן כך עושה הבורא ברב חסדיו וברב חכמתו. משלה אותו באשליה, והנה הממון בידו, ישמח זה האיש שמחה גדולה שהנה והוא בעל ממון שנפטר בכך בעיותיו, ולבסוף מתברר שהכל היה אשליה.

מה הרויח בכך אדם זה? שבאכזבה זו שנתברר לו שכל תקותו וצפיתו היתה אשליה, כאלו והיה לו ממון ונלקח ממנו, ובכך נפטר מענש מות הוא או אחד מקרוביו.

כן נוהג ה' כאשר המקטרגים תובעים דין על האדם, ונצרך הוא לכפר נפש, ואין לו, מזמין לו הקדוש ברוך הוא ממון, ונוטלו ממנו, ובוזה נהיה לו כפר נפש.

וכן הוא בכל אכזבה שמתאכזב האדם מאשליה שקדמה לה, הוא לכפרה גדולה עבורו, שכן בכך נחשב לו כאלו וכבר היה לו ביד מה שצפה, ונטל ממנו, ובוזה כפרתו גדולה ביסורי נפש הללו, ובוזה שמתיסר על "דמיון" תקותו שהתבדה, נחשב לו כאלו ולא היה זה דמיון אלא כאלו ונענש בפעל ממש, והבן.

כך רואה הבוטח בה' את הנהגתו גם כאשר ההנהגה נראית מקוממת ולא מובנת בתכליתה, לא חסר חשיבות נכונות, חיוביות לראות בהן את חסדי ה' בכל אשר ינהג עמנו, ובלבד שיהא בטחוננו בו שכל אשר יעשה עמנו הכל לטובתנו.

אני הייתי עושה את זה אחרת

תרבות זו ריסקה בקלות רבה את תרבויות המזרח המנוונות והמתפוררות של העמים העתיקים. וזאת חשוב לדעת, המדד של אלכסנדר מוקדון לניצחון לא נמדד בכיבוש בלבד אלא באימוץ התרבות ההלניסטית. עד שאפילו הרומאים, אויביה המושבעים של האימפריה היוונית, אימצו אל חיקם את תרבותה, לאחר התמוטטותה.

אלכסנדר לא מצא מרגוע לנפשו, גם אחרי נצחונו הסופי על דרוויש וריסוק האימפריה הפרסית, המשיך במסע כיבושיו באזור חוף הים התיכון, עלה לדמשק, הוכתר למלך אסיה, הצעיד את צבאו מזרחה, חצה את הרמה האיראנית, את מדברי את אפגניסטן, חצה את נהר האנדוס, חדר עמוק לתוך הג'ונגלים של הודו ולטש עיניים בכיוונה של סין. בגיל 33 ניצב אלכסנדר בראש האימפריה הגדולה ביותר שהעולם ידע ועדיין תכנן להרחיב את שלטונו עוד.

ואז הוא מת. האימפריה האדירה שהקים התפוררה. האיש שחתך את הקשר הגורדי הסתלק בטרם הספיק להתייר את הקשר הגורדי של חייו.

אם נרצה לסכם את תרבות יוון בשלוש מילים: "אין עוד מלבד".
מול התרבות היוונית עמדו בעוז המכבים והכריזו בענווה: "אין עוד מלבדו".

תרבות "האני יכול" מול תרבות המכירה בכוח אלוקי. תרבות המחנכת לגאוה מול תרבות שדוגלת בענווה.

כשנדליק את נרות החנוכה הצנועים, נתבונן סביבנו ונזכור שהעושר, הכבוד והבריאות שלנו אינם רכושנו הפרטי, אלא הם מתנות נפלאות שקיבלנו מהבורא ברוך הוא. כך נדע לומר תודה על כל הנסים והנפלאות.

מאז ניצחון המכבים הספיקה ספרטה להיעלם. פרתנון - מקדשם העתיק של היוונים חרב, אוצרותיו נשדדו, ותושביה המקוריים של אתונה הוחלפו באחרים, כך שאין תושב אתונה אחד הטוען שהוא צאצא לאחד מאנשי אתונה הקדמונים.

לעומתם, נרות חנוכה הצנועים דולקים וממשיכים לדלוך.
חג אורים שמח.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

בוא והצטרף
לאלפי המפיצים
בכל שבוע את
העלון המפואר
"אור הפרשה"
ושמח את מתפללי בית הכנסת
שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרטת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר** שליט"א
לאחר לימוד **כל ספר האיזרא רבה וזוטא**
בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר** שליט"א
לאחר קריאת **כל התהילים בליל שבת**

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בקמיע של **כל הזוהר הקדוש**

